

KOMUNIKAT PRASOWY nr 50/25

Luksemburg, 10 kwietnia 2025 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-225/22 | AW „T”

Rzecznik generalny Dean Spielmann: sąd krajowy jest zobowiązany pominąć lub uznać za prawnie nieistniejący wyrok sądu wyższej instancji, który nie spełnia wymogu sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy

W październiku 2021 r. Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych polskiego Sądu Najwyższego uchyliła wyrok z 2006 r., w którym zakazano określonych czynów nieuczciwej konkurencji na rynku czasopism z krzyżówkami. Sprawa została przekazana do sądu cywilnego celem ponownego rozpoznania.

Polski sąd, który powinien ponownie rozpoznać tę sprawę, uważa, że z powodu nieprawidłowości w procedurach powołania sędziów wyżej wskazanej izby polskiego Sądu Najwyższego skład orzekający, który przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, nie spełnia wymogu dotyczącego niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu prawa Unii.

Sąd ten zastanawia się jednak, czy przysługuje mu uprawnienie do kontroli prawidłowości ukształtowania składu sądu wyższej instancji. Na wypadek gdyby tak było i w razie negatywnego wyniku tej kontroli, pragnie się dowiedzieć, jakie byłyby skutki orzeczenia wydanego przez organ, który nie jest sądem ustanowionym uprzednio na mocy ustawy. Ponieważ nie jest pewny co do wykładni prawa Unii¹ w tych kwestiach, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości.

W swojej opinii rzecznik generalny Dean Spielmann przypomniał, że gwarancje dostępu do niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania zaufania obywateli do wymiaru sprawiedliwości i dla ochrony praw, jakie wywodzą oni z prawa Unii. **Ze względu na znaczenie procesu powoływania sędziów dla legitymizacji władzy sądowniczej proces ten stanowi integralną część pojęcia „sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy”.**

W związku z tym każdy sąd jest zobowiązany czuwać nad przestrzeganiem tych wymogów przez dokonanie weryfikacji w szczególności prawidłowości ukształtowania własnego składu oraz prawidłowości ukształtowania składu innego sądu. **Takiemu badaniu nie stoi na przeszkodzie hierarchiczny stosunek między danymi sądami.**

Co się tyczy Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych polskiego Sądu Najwyższego, rzecznik generalny D. Spielmann zgodził się z utrwalonym orzecnictwem Trybunału², zgodnie z którym ogół okoliczności związanych z powołaniem sędziów tej izby stoi na przeszkodzie uznaniu jej za niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy³.

Jeśli chodzi o losy prawne orzeczenia wydanego przez ten organ, **sąd krajowy jest zobowiązany pominąć je lub, jeżeli okaże się to niezbędne w celu zapewnienia pierwszeństwa prawa Unii w danym kontekście proceduralnym, uznać je za niebyłe.** Wybór między tymi konsekwencjami należy do kompetencji sądu krajowego, który, przestrzegając krajowych ram prawnych, powinien zagwarantować jednostkom skuteczną ochronę sądową.

Tej oceny nie podważa powaga rzeczy osądzonej, z której korzysta omawiane orzeczenie Sądu Najwyższego.

Rzecznik generalny uznał, że w obliczu głębokiego kryzysu systemu sądowego w Polsce uwzględnienie powagi rzeczy osądzonej ze szkodą dla skutecznej ochrony sądowej jednostek nie przyczyniłoby się w żaden sposób do wzmocnienia zaufania społecznego do wymiaru sprawiedliwości.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Artykuł 19 ust. 1 akapit drugi TUE.

² W szczególności wyrok z dnia 21 grudnia 2023 r., Krajowa Rada Sądownictwa (Dalsze zajmowanie stanowiska sędziego), [C-718/21](#) (zob. komunikat prasowy nr [206/23](#)).

³ Analogiczna ocena została dokonana przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce oraz przez polski Naczelny Sąd Administracyjny.